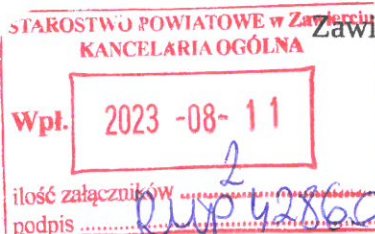

Zbigniew Rok
Radny Rady Powiatu
Członek Komisji Zdrowia

Zawiercie 31-07-2023

BR 0003 22.2023

Pani Barbara Laskowska
Przewodnicząca Rady Powiatu Zawierciańskiego

Zwracam się z interpelacją w formie pisemnej w sprawie zaprzestania stwierdzania zgonu u pacjentów mających aktywną deklarację w POZ-ach naszego powiatu przez lekarzy Nocnej i Świątecznej Opieki Zdrowotnej Szpitala Powiatowego w Zawierciu w miejscu dokonania zgonu. Do maja br poza godzinami pracy poradni lekarzy rodzinnych i w dniach ustawowo wolnych od pracy ta procedura była wykonywana przez NiŚOZ, w ramach przejmowania nadzoru leczniczego nad mieszkańcami powiatu. Działalność NiŚOZ finansowana jest ryczałtem przez NFZ z aktywnych deklaracji pacjentów w rejestrach POZ naszego powiatu. W dniu 13-05-2023 (sobota) pielęgniarka/dyspozytorka w zgłoszeniu telefonicznym o stwierdzenie zgonu w domu opieki podała, że od 09-05-2023 NiŚOZ nie dokonuje takiej czynności i zaleciła kontakt z lekarzem POZ osoby zmarłej.

Od tego epizodu stwierdzanie zgonu stało się czynnością kłopotliwą dla rodzin zmarłych, osób opiekujących się w ostatnich dniach życia zmarłych czy dla personelu domów opieki.

Z powodu braku możliwości stwierdzania zgonów przez lekarzy POZ poza godzinami pracy została wprowadzona procedura stwierdzania zgonu przez zespół „koronerów”. Z treści „Formularza dotyczącego zgonu” wynika, że lekarz podpisujący formularz oświadcza, że stwierdził zgon i wystawił kartę zgonu, a uczestniczący w czynnościach funkcjonariusz policji nie mógł ustalić lekarza POZ pacjenta lub lekarza leczącego zmarłego w jego ostatniej chorobie.

Praktyka w dotychczasowych przypadkach odbiega od założeń teoretycznych – co przedstawiłem w załącznikach.

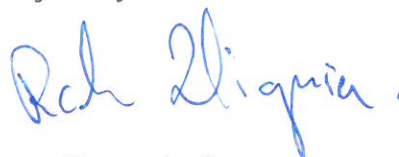
Zwracam się do Pani Przewodniczącej o odpowiedź na piśmie na następujące pytania:

1. Jakie, przez kogo wydane, gdzie opublikowane i od kiedy obowiązujące akty prawne spowodowały, że 13-05 br pielęgniarka NiŚOZ odmówiła zarejestrowania i dokonania stwierdzenia zgonu, co dotąd było praktykowane?
2. Czy Szpital Powiatowy mający kontrakt i finansowanie przez NFZ tej działalności poinformował o zaniechaniu dotąd wykonywanej procedury?
Proszę o podanie treści umowy/kontraktu z NFZ o wykonywanie usług w zakresie nocnej i świątecznej opieki medycznej. Ile zespołów do obsługi naszego powiatu jest w umowie?
3. Czy Szpital Powiatowy w Zawierciu ogłosił dla mieszkańców, rodzin i personelu domów pomocy społecznej, domów opieki fakt tego zaniechania i udzielił z wyprzedzeniem porad do zastosowania innej procedury dla stwierdzenia zgonu?
4. Kto i w jakiej formie nakazał pielęgniarce/dyspozytorce odmawianie przyjmowania do realizacji zgłoszenia o stwierdzeniu zgonu, a osobę zgłaszającą odsyłanie do lekarza POZ, a w godzinach poza pracą POZ-ów w pustkę? Na piśmie? W formie ustnej do wszystkich pracujących w różnych dniach? W formie do raportu dziennego?
5. Czy znane są Pani Przewodniczącej praktyki z innych powiatów ościennych czy z całej Polski o zmianie zasad i odrzuceniu dotąd stosowanych zasad?
6. Kto i w jakiej umowie zatrudnia lekarzy „koronerów”, dlaczego na niektórych drukach (z podbiciem lekarza Pawła Bogdała) jest pieczętka Szpitala Powiatowego, a na innych nie?
7. Jaki jest koszt procedury wystawienia takiego formularza, jaki jest zakres obowiązków wobec wystawiającego, dlaczego nie jest wystawiana karta zgonu mimo stosownej rubryki w formularzu?

8. Jaki jest koszt, przez kogo płacony za zleconą sekcję zwłok przez lekarza dokonującego stwierdzenia zgonu w ramach pracy coronera?

9. Dlaczego z początku wystawiania Formularza dotyczącego zgonu były adnotacje uczestniczących w czynnościach funkcjonariuszy policji, a teraz nie ma?

Proszę o odpowiedź na piśmie zgodnie z procedurą i cezurą czasu z powodu wagi problemu i nabrzmiałych ze sprawy problemów społecznych i instytucjonalnych.

Z poważaniem

Załączniki:

I. Zbiorczy – formularze dotyczące stwierdzenia zgonu z pytaniami i stwierdzeniami rozszerzającymi interpelację i ją precyzujące.

II. Wycinek z korespondencji prowadzonej przez lekarza POZ w naszym powiecie z dyrekcją Szpitala Powiatowego w 2020 r, w której lekarz mając potwierdzenie prawnika Śląskiej Izby Lekarskiej i stanowisko potwierdzające ze strony NFZ wnosił do dyrekcji o nakazanie lekarzom NiŚOZ o rozszerzenie o wystawianie karty zgonu przy jego stwierdzaniu. Sam fakt stwierdzania przez NiŚOZ był poza tematem sporu.

Pytania do otrzymanego „ Formularza dotyczącego zgonu”

W nagłówku pieczętka Szpitala Powiatowego w Zawierciu bez podania komórki organizacyjnej mającej w swoich obowiązkach wystawianie takiego formularza

W nagłówku po stronie przeciwnej Załącznik Nr 2 do Umowy zlecenia z dnia 06.05.2013 r.

Pytania do jakiej umowy odnosi się ten załącznik , między kim zawartej ? Jaki zakres obejmuje? Jak jest finansowana? W budżecie jakiej komórki organizacyjnej jest bilansowana i wykazywana w sprawozdawczości finansowej Szpitala? Od kiedy praktycznie jest realizowana? Z czego jest rozliczany i oceniany jak również przez kogo w tym działaniu lekarz wypełniający ten formularz? Czemu w poszczególnych formularzach są tak istotne różnice – są formularze z podpisanym funkcjonariuszem Policji i wymienionym prokuratorem – i są bez wypełnienia tych rubryk? Dlaczego w takim razie mając taką umowę NiŚOZ stwierdzała zgony aż do maja 2023 (10 lat) w czasie gdy taka umowa była obowiązująca? Dlaczego lekarz stwierdzający zgon nie wystawia karty zgonu – rubryki wymienionej w formularzu? Czy za stwierdzenie zgonu , a stwierdzenie i wypisanie karty zgonu kwota usługi byłaby wyższa?

Formularz, który dla przykładu dołączam do pytań jest wypisany niechlujnie, niewyraźnie napisane jest nazwisko, adres zamieszkiwania denata, jak również miejsce jego zgonu. Nie ma nawet nr Pesel ,który w aktualnym stanie prawnym jest obowiązkowy i zastępuje nr dowodu osobistego – patrz karta zgonu.

Na marginesie personel domu opieki , w którym doszło do wypisania tego formularza informował się z lekarzem mojej przychodni z pytaniem „czy odmawia przyjazdu do stwierdzenia zgonu bo po potwierdzeniu odmowy koroner przyjedzie”. Lekarz mimo dnia wolnego od pracy odebrał telefon i zdecydowanie przedstawił , że nie odmawia przyjazdu, ale dokonać tego może w dniach i godzinach pracy poradni, gdy można sprawdzić dane pacjenta, kartotekę i przynależność czynnej deklaracji wyboru pacjenta i inne obowiązujące dane do podjęcia czynności medycznych w ramach kontraktu z NFZ.

Załącznik I-2 4 strony

Na tym formularzu nie ma pieczętki szpitala, chociaż symbol druku jako załącznika do Umowy jest taki sam - czy nie wszyscy wystawiający „Formularz dotyczący zgonu” mają taką adnotację, czy tylko wystawiający lek Paweł Bogdał.

Dla lekarza nieznającego przebieg leczenia i stanu zdrowia zmarłego jego zgon był co do przyczyny nie jasny. Nie mając wiedzy o jego schorzeniach, przebiegu leczenia i zabiegach zaplanowanych w najbliższej przyszłości zalecił ustalenie przyczyny przez wykonanie sekcji zwłok.

W dokumentacji przychodni pacjent przedstawiał obciążenie kardiologiczne z przebytych zabiegami i potrzebami dalszych działań w tym kierunku.

Stan tej wiedzy pozwalał wystawić kartę zgonu bez dokonywania sekcji zwłok. W momencie stwierdzenia zgonu wystarczyło potwierdzić w formie zaświadczenia o dokonanym zejściu śmiertelnym i skierowanie rodziny pacjenta do poradni, w której pacjent był objęty leczeniem.

Nie byłoby przedłużania rodzinie czasu do dokonania pochówku, ani niepotrzebnych kosztów dla Starostwa.

Nadal pozostaje dla lekarzy leczących zmarłych wystawianie dla nich karty zgonu po stwierdzeniu i wydaniu stosownego zaświadczenia, to robiliśmy, robimy i robić będziemy (jeżeli nie zmieni się prawo dastwo w tym zakresie). Ale możemy to robić w godzinach pracy poradni po zarejestrowaniu, zweryfikowaniu w liście pacjentów i aktualnego poświadczenia w systemie „ewuś”

ZAŁĄCZNIK II - strony 2.

122.

Szanowny Panie Dyrektorze, zwracam się z prośbą o uregulowanie kwestii stwierdzania zgonów przez Lekarzy Nocnej i Świątecznej Pomocy Lekarskiej w Państwa jednostce.

Podczas pracy w poradni POZ często spotykam się z praktyką wydawania przez lekarzy NiŚOZ karty informacyjnej o stwierdzeniu zgonu pacjenta i odsyłania rodziny zmarłego po wypisanie na jej podstawie Karty Zgonu.

Powyższa praktyka, pomijając fakt, iż część z wydawanych kart informacyjnych jest słabo czytelnych, często bez podania jednostki chorobowej będącej przez lekarza stwierdzoną przyczyną śmierci, jest niezgodna z przepisami obowiązującego prawa.

Otóż, czynność stwierdzenia zgonu jest równoznaczna z wystawieniem Karty Zgonu wg.

Rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 3 sierpnia 1961 r. w sprawie stwierdzenia zgonu i jego przyczyny. U. Nr 39, poz. 202):

§ 2. Wystawienie karty zgonu jest obowiązkiem lekarza, który ostatni w okresie 30 dni przed dniem zgonu.

§ 3. W przypadku, gdy nie ma lekarza zobowiązanego do wystawienia karty zgonu w myśl § 2 ust. 1 bądź lekarz taki zamieszkuje w odległości większej niż 4 km od miejsca, w którym znajdują się zwłoki, albo z powodu choroby lub z innych uzasadnionych przyczyn nie może dokonać oględzin zwłok w ciągu 12 godzin od chwili wezwania, kartę zgonu wystawia:

- 1) lekarz, który stwierdził zgon będąc wezwany do nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania,
- 2) lekarz lub starszy felczer albo felczer zatrudniony w przychodni bądź ośrodku zdrowia lub jego placówce terenowej (wiejski, felczerski punkt zdrowia) i sprawujący opiekę zdrowotną nad rejonem, w którym znajdują się zwłoki,
- 3) położna wiejska, jeżeli nastąpił na terenie gromady zgon pozostającego pod jej opieką noworodka przed upływem 7 dni życia, a najbliższa przychodnia lub ośrodek zdrowia jest oddalony o więcej niż 4 km

Wystawienie karty zgonu przez lekarza POZ na podstawie notatki służbowej sporządzonej przez lekarza NiŚOZ jest niezgodne z prawem, gdyż czynność ta wymaga osobistego zbadania osoby zmarłej bądź oparcia się o wydany przez innego lekarza dokumentu badania pośmiertnego (z badania sekcyjnego). Zgodnie z:

- **art. 43 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 514 z późn. zm.):**

1. Lekarz może stwierdzić zgon na podstawie osobiście wykonanych badań i ustaleń.

2. W uzasadnionych przypadkach lekarz, z wyłączeniem lekarza dentysty, może uzależnić wystawienie karty zgonu od przeprowadzenia sekcji zwłok. 2. Lekarz, z wyłączeniem lekarza dentysty, może wystawić kartę zgonu na podstawie dokumentacji badania pośmiertnego przeprowadzonego przez innego lekarza lub inną uprawnioną osobę, a także na podstawie dokumentacji stwierdzenia trwałego nieodwracalnego ustania czynności mózgu (śmierci mózgu) lub nieodwracalnego zatrzymania krążenia poprzedzającego pobranie narządów, o których mowa w art. 43a.

- **Rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 3 sierpnia 1961 roku w sprawie stwierdzania zgonu i jego przyczyny §6 punkt:**

- Osoba, do której należy wystawienie karty zgonu jest obowiązana nie później niż w ciągu 12 godzin od wezwania:

1. Ustalić tożsamość zwłok i dokonać osobiście ich oględzin.

Czynność stwierdzenia zgonu w świetle przestarzałych obowiązujących przepisów prawa bardzo rzadko jest obowiązkiem lekarzy POZ, tym rzadziej lekarzy NiŚOZ. Jeśli jednak dany lekarz decyduje się stwierdzić zgon do jego obowiązków należy wystawienie karty zgonu.

Wspólnym interesem lekarzy POZ i NiŚOZ powinno być dopilnowanie, aby Starosta Powiatowy wywiązał się z obowiązku powołania lekarzy stwierdzających zgon (koronerów), w przypadku, gdy na żadnym innym lekarzu ten obowiązek nie ciąży w świetle przytoczonych wyżej przepisów prawa:

Art. 11 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1473 z późn. zm.).

1. Zgon i jego przyczyna powinny być ustalone przez lekarza, leczącego chorego w ostatniej chorobie.

2. W razie niemożności dopełnienia przepisu ust. 1, stwierdzenie zgonu i jego przyczyny powinno nastąpić w drodze oględzin, dokonywanych przez lekarza lub w razie jego braku przez inną osobę, powołaną do tej czynności przez właściwego starostę przy czym koszty tych oględzin i wystawionego świadectwa nie mogą obciążać rodziny zmarłego.

Reasumując, uprzejmie proszę o poinformowanie lekarzy dyżurujących w Państwa placówce o obowiązku wystawiania Karty Zgonu po jego stwierdzeniu. Odsyłanie rodziny zmarłych do poradni POZ jest nie tyle bezprawne i świadczy o niedopełnieniu obowiązków ale także jest źródłem wielu nieporozumień i niepotrzebnego wydłużania procedur związanych z pochówkiem.

Z powodu braku prawnych możliwości wypisania Karty Zgonu w poradni POZ jak również często braku możliwości stwierdzenia zgonu w domu pacjenta z racji bezprawnego przewiezienia zwłok do zakładu pogrzebowego, będę zmuszony odsyłać rodzinę zmarłych pacjentów do lekarza NiŚOZ wystawiającego informację o stwierdzeniu zgonu.

Nadmieniam, iż posiadam opinię prawną prawnika Śląskiej Izby Lekarskiej, która jednoznacznie wskazuje, iż wydawanie Karty Zgonu jest obowiązkiem lekarza stwierdzającego zgon.